

OGENJ

UVOD

Že pred prvimi zgodovinskimi zapisi je človek uporabljal ogenj kot pripomoček, s katerim si je lajšal življenje in omogočal hitrejši napredek.

Verjetno so ga najprej našli v naravi (strela, lava), kasneje pa so se ga naučili tudi prižigati. Udarjali so s kamnom po kamnu, da so nastajale iskre ali drgnili dva kosa lesa, ki sta se zaradi trenja segrela in zaradi toplote vžgala.

KAJ JE OGENJ?

To je bila dolgo skrivnost. Nekoč so mislili, da je ogenj eden izmed štirih elementov, iz katerih je sestavljeno vse drugo.

V 18. stoletju pa je francoski znanstvenik Antoine de Lavoisier odkril, da je ogenj kemijski pojav, ki ga je imenoval izgorevanje. Med izgorevanjem se snov spreminja, pri tem pa se s svetlobo in toploto sprošča energija.

GORENJE je torej kemična reakcija med gorljivo snovjo in kisikom, pri čemer se sprošča kemična energija, zbrana v gorljivi snovi (npr. les). Da se proces gorenja lahko prične, moramo gorljivo snov segreti do take temperature, da pričnejo iz nje izhajati gorljivi hlapci. Ti se mešajo s kisikom v zraku in sestavljajo gorljivo zmes, ki pa ji moramo dodati vžigalno energijo.

Ta vžigalna energija je lahko toplota, vžigalice, električna iskra, močno ogret predmet... Takoj po vžigu pa začne gorljiva snov sama sproščati toploto, ki omogoča nadaljnje vžiganje sosednjih površin gorljivih snovi.

V bistvu morajo za gorenje biti izpolnjeni trije pogoji:-gorljiva snov, toplota in kisik.

Pri gorenju pa povzročajo največje težave plinasti produkti gorenja (ogljikov dioksid, vodna para) in dim ter visoka temperatura. Dim povzroča neprijetno počutje, oteženo dihanje, slabo vidljivost ter druge motnje. Nevidni plini , ki so pomešani z dimom pa lahko povzročijo hitro smrt .

POJMI; KI SO POVEZANI S POŽAROM

Plamenišče je temperatura, pri kateri snov oddaja ravno toliko gorljivih hlapov, da ti pri približanju odprtega plamena za kratek čas s plamenom zagorijo.

Gorišče je temperatura, pri kateri snov oddaja ravno toliko gorljivih hlapov, da ti pri približanju odprtega plamena trajno zagorijo s plamenom.

Vnetišče je temperatura, pri kateri se snov v stiku z zrakom sama vname brez vpliva odprtega ognja.

Eksplozijsko območje ali območje gorenja je tisto območje mešanice gorljivih hlapov v ozračju, v katerem lahko mešanica zagori ali celo eksplodira .

POŽAR

Je ogenj, ki je ušel nadzoru.. Majhen ogenj se lahko že v nekaj sekundah razširi v nevaren požar, če doteka dovolj zraka, če se razvije velika vročina in če je dovolj goriva, Da požar ustavimo, mu je treba odvzeti enega od treh elementov, Precej požarov uspešno pogasi voda, ker odvaja toploto.

VZROKI POŽAROV

Večina požarov nastane zaradi kršitev osnovnih pravil požarne zaščite.

Najpogostejši vzroki so:

- kajenje v požarno nevarnem območju
- neprevidno delo z ognjem
- nepravilna uporaba vnetljivih tekočin in plinov
- pomanjkljive električne napeljave
- slabe kurilne in dimovodne naprave
- okvare na slabo vzdrževanih strojih
- igra otrok z ognjem
- pred streho nezaščitene stavbe.

Večina malih požarov pa se razvije v velike zato, ker ljudje nevedo, kaj morajo storiti, ko požar odkrijejo.

Požari v naravi so predvsem v vročih in sušnih krajih zelo pogosti. Ti pa imajo za določena območja tudi korist, saj očistijo območje in napravijo prostor novim rastlinam. Vročino pa nekatere rastline potrebujejo tudi za to , da vzklijejo. Zato v takih krajih požare pogosto dopustijo, če ne ogrožajo človeških življenj.

KAKO IN S ČIM GASIMO

Začetne in manjše požare lahko pogasimo tudi sami z ročnimi gasilnimi aparati. Pri gorenju trdnih snovi pa si pomagamo z vodo, s katero polijemo jedro požara. Z vodo pa ne smemo gasiti goreče masti, bencina, nafte, olja in podobnih vnetljivih tekočin. Te gasimo z ročnim gasilnim aparatom na prah, peno ali ogljikov dioksid.

Gorečo mast v ponvi pogasimo samo s pokrovko, ki ogenj zaduši. Koristna je tudi mokra krpa, s katero pokrijemo ogenj.

Požar gorljivih plinov ali električnih napeljav gasimo z aparatom, v katerem je gasilni prah ali tekoči ogljikov dioksid. Za gašenje požara lahkih kovin je primeren samo poseben prah, zato tega ne gasimo sami.

KAJ STORITI, ČE ZAGORI.

Pomembno je, da ostanemo razsodni. Skušamo ugotoviti, kaj gori in zakaj, skušamo zapreti dovod plina, ugasniti peč na kurilno olje ter izklopiti električni tok. Zapremo okna in vrata v sosednje prostore. Če požar ogroža mlajše družinske člane, jim skušamo pomagati na varno. Pri močnem dimu si zavežemo preko ust in nosu moker robec ali cunjo. Seveda pa nemudoma obvestimo gasilce na številko 113.